

«Вважай, п'ять разів обігнув Земну кулю»: 80-річний Валентин Позивайлов із села Великі Будища Диканського району за все життя пробіг понад двісті тисяч кілометрів

Понад 40 років Валентин Позивайлов зберігає факел, у якому ніс олімпійський вогонь.

ДРУЖИНА Валентина Позивайлова — 76-річна пані Марія — розповідає, що чоловік усе життя якщо не бігає, то їздить на велосипеді, а в холодну пору року ходить на лижах — усю горбисту місцевість навколо їхнього населеного пункту обстежив. «Валентин весь час тренується або пропадає на змаганнях. Тому в нас у господі й немає ладу, — констатує жінка. — Але що поробиш, коли він такий? Він без цього вже просто не може».

Тривалий час подружжя проживало в Диканьці, а 16 років тому, коли не стало матері Валентина Позивайлова, вирішило перебраться до її старенької хати. Дві малі кізки, собака й кіт — ото й усе їхнє домашнє господарство. І хоч Позивайлови живуть дуже скромно, пан Валентин стверджує, що в селі почуватися просто казково. Як тільки на весні зблисне сонечко, він ходить тут босим і майже роздягненим. А ще дивує односельців тим, що за будь-якої погоди бігає на довгі дистанції.

Завдяки спорту мав цікаве, насичене життя

«Мені постійно кажуть: ти, мовляв, не такий, як усі — у такому поважному віці продовжуєш бігати. Та я живу, як хочу, і роблю те, що вважаю за потрібне. Встаю, як правило, о пів на шосту ранку. Умився, взув кросівки й побіг до села Писарівщини, що за 12 кілометрів звідси. Відтак за день пробігаю не менше 20 кіломе-

трів. Тривалий час вів щоденник, де після кожного пробігу фіксував довжину подоланого шляху. Тож можна сказати: оті понад 200 тисяч кілометрів — це рекорд усього мого життя. Вважай, 5 разів обігнув Земну кулю», — порівнює чоловік.

У книзі «Історія Великих Будищ» є й сторінка, присвячена Валентину Позивайлову. Багаторазовий чемпіон із марафонського бігу, лижних та велосипедних перегонів, чемпіон України та СРСР із ГПО, почесний майстер спорту СРСР із багатоборства в окремій кімнаті зберігає численні відзнаки за спортивні перемоги — самих тільки медалей поміж них нарахував 254. Та чи не найбільше пишається тим, що під час Літніх Олімпійських ігор 1980 року був удостоєний честі нести олімпійський вогонь.

«Проходьте до хати, — запрошує пан Валентин, — я вам факел покажу». Понад 40 років він зберігає не тільки факел, а й спортивну форму, в якій біг тоді кілометр від Хорола вздовж автотраси з олімпійським вогнем, після чого передав естафету землячці Надії Ляшик, котра теж належала до когорти хороших бігунів. Нині, стверджує, із тих, хто ніс тоді олімпійський вогонь, таких, які досі на ходу, лишилося всього троє: це полтавець Анатолій Мальцев (зараз йому 95 років, а живе він у найбільшому місті Канади Торонто), белгородець Іван Демонів, якому виповнився 81 рік, і він, Валентин Позивайлов.

«Я тоді не просто біг, а летів, уявляючи себе учасником олімпіади. Оце таким був на ту пору, — показує фотознімок тих часів довгожитель у спорті, — вигляд мав, як то кажуть, дай Боже кожному. До того ж у мене був красивий біг. Хоч загалом я не професійний спортсмен, а звичайний тракторист — 34 роки пропрацював на екскаваторі. Разом зі мною тоді бігали, крутили педалі багато таких, як я робочих людей. І думали ми в ті часи не про гроші, а про здоров'я, перемоги, спілкування. Знаєте, для мене було принциповим

Цей знімок зроблений одразу після того, як пан Валентин передав олімпійський вогонь землячці.

довести, що я не тільки тракторист. А до якогось достатку ніколи й не прагнув. Натомість без спорту не уявляв свого життя. Спортсмени мене добре розуміють, адже хто відчув смак перемог, той відчув велику радість. Мабуть, це смішно, але як Позивайлова мене тоді мало хто знав — усі називали Дідом Морозом. Це прізвисько приклеїлося до мене після однієї з перших лижних гонок у Копилах, що неподалік від Полтави. Надворі було десь градусів 15 морозу, я тільки-но повернувся зі строкової служби в армії й мав руді вуса. Зрозуміло, від азартних перегонів мої вуса покрилися паморозом, а ніс почервонів — відтоді у спортивному товаристві я й став Дідом Морозом».

Завдяки спорту, наголошує Валентин Позивайлов, він мав цікаве, насичене життя — про інше ніколи й не мріяв. Беручи участь у різноманітних змаганнях, уздовж і вперек об'їздив увесь Радянський Союз. А от за кордоном, зізнається, не був жодного разу. Щоправда, пригадує, у 1983 році його запросили на Токійський міжнародний марафон, і він уже почав готуватися до нього (бігав від Великих Будищ до Балясного, що за 16 кілометрів, і назад). Однак, за словами пана Валентина, через сумнозвісний прикордонний інцидент у повітряному просторі СРСР, у результаті якого винищував ВПС Радянської армії збив «Боїнг», що належав південнокорейській авіакомпанії (літак розбився на південному заході від острова Сахалін), його поїздка так і не відбулася.

Для того, аби підтримувати добру фізичну форму, вік — не перешкода

Серед найбільш пам'ятних пробігів Валентин Позивайлов називає марафон з олімпійцями (42 кілометри і 195 метрів він подолав за 2 го-

дини 35 хвилини). А от найбільш довготривалим у його житті став пробіг за маршрутом Москва — Свердловськ (нині Екатеринбург). Маючи за плечима 71 рік, ветеран спорту щодня протягом 17 днів долав марафон довжиною понад 42 кілометри — викладаючись на всі сто відсотків, почувався, запевняє, пречудово.

«А це склад лиж, — показує пан Валентин. — Тут і мої лижі, і лижі синів. До речі, старший син Ігор також став майстром спорту СРСР — життя склалося так, що він живе в Москві. А от оці мої лижі знамениті тим, що вони належали українському лижнику, чемпіону світу 1982 року, срібному призеру Зимових Олімпійських ігор у Сараєво 1984 року Олександрю Батюку. Я їх купив у нього за 750 доларів, перед цим виростивши й продавши трьох кабанів».

Звертаю увагу на колекцію спортивного взуття — виявляється, самих тільки кросівок у спортсмена-ветерана аж 12 пар, причому кожна з них призначена для певної дистанції. Попри те, що чоловік дуже прискіпливо ставиться до вибору спортивного взуття, дбаючи про те, аби воно було зручним, біг на довгі дистанції не минає безслідно. У нього чи не щороку змінюються нігті — через навантаження під час бігу він їх просто віддає.

Пан Валентин говорить, що, почавши серйозно займатися спортом, покинув курити і вже 54 роки не бере цигарки до рота. А от від ста грамів спиртного досі не відмовляється. «Після бігу це не шкідливо, — запевняє, — тільки бажано приймати на ніч і неодмінно маленькими ковтками. Ноги ж дуже болять від значного навантаження. Якщо після змагань не вип'ю ста грамів, «видихатиму» їх тиждень два».

Минулого року, взявши участь у трьох пробігах, що відбулися в Полтаві: присвяченому Всеукраїнському Олімпійському дню, 310-літтю Полтавської битви, а також організованому «Новою поштою», Валентин Позивайлов став найстаршим учасником цих перегонів. Невгамовний чоловік вважає: займатися фізкультурою та спортом, дбати про своє тіло, підтримувати добру фізичну форму має кожен, і вік тут — не перешкода.

«Коли вдягаю спортивну форму, про всі болячки забуваю, — зізнається мій співрозмовник. — Під час одного зі змагань разом зі мною біг грузин. Коли після фінішу журналіст поцікавився, скільки йому років, той відповів: «Усього лиш 92». Звертаючись до мене, він говорив: «Ти іще сопляк», хоч мені на ту пору вже виповнилося 70. А от мій дід Петро Грозний (він був учасником російсько-турецької війни 1877—1878 років, брав участь в обороні Шипки й повернувся з тієї війни з дружиною — болгаркою Анет) дожив до 116 літ. А маючи за плечима 101 рік, іще пас корів. Так от, він дав мені наказ його пережити. Тож, аби виконати діда наказ, маю дожити, як мінімум, до 117 років».

Ганна ЯРОШЕНКО
«Вечірня Полтава»
Фото автора
та з особистого архіву
Валентина Позивайлова